

Cursus Vianologie

22 februari-10 mei- 2014

DOOR JOSIEN DE JONGE

zaterdag 10 mei • Deelnemers aan de cursus Vianologie sluiten de cursus af met een stadswandeling en krijgen in de burgerzaal van het stadhuis in Vianen een certificaat overhandigd van burgemeester Wim Groeneweg. Hij vraagt de deelnemers om gids te worden bij de stadswandelingen.

"Ik zag nooit schooner plek Als Vianen aan de Lek"

"Wat in Dordrecht en Gouda kan, moet ook in Vianen mogelijk zijn".

Met die gedachte begon het bestuur van de Historische Vereniging van Vianen "Het Land van Brederode", aan de realisatie van de cursus Vianologie. In het voorjaar van 2012 zochten wij contact met de organisatie van de cursus Dordtologie. Wij werden er hartelijk ontvangen en uitgebreid voorgelicht. Na afloop kregen wij een map met de volledig uitgewerkte cursus Dordtologie mee naar huis. Na de bestudering daarvan, richtten wij ons op thema's die meer aansluiting zouden vinden bij Vianen. Wij besloten de onderwerpen in een grotere context te plaatsen om daarmee de historische kennis van de Nederlandse geschiedenis te vergroten. Bij elk onderwerp zou er speciaal aandacht besteed worden aan de ontwikkelingen in het land van Vianen.

Dordrecht heeft wat historici betreft veel potentieel in huis. Wij moesten het letterlijk en figuurlijk verder van huis zoeken. Er werd een lijst met geschikte thema's opgesteld en onze conservator en historicus Huib Leeuwenberg, schroomde niet een aantal vooraanstaande vakgenoten uit zijn kennissenkring aan te schrijven en te vragen of zij ervoor voelden om een van de thema's uit de cursus Vianologie vorm te geven. Tot onze vreugde werd daar positief op gereageerd. De aangeschreven historici vonden het een goed initiatief.

De uitgelezen historische locatie, de burgerzaal van het gemeentehuis van Vanen waarin de cursus gegeven zou worden, gaf een meerwaarde en viel bij allen in goede aarde. De Gemeente Vianen stelde ons, zoals gezegd, de burgerzaal ter beschikking, waarvoor wij hen zeer erkentelijk zijn. De wethouder van cultuur, de heer Marcel Verweij, verklaarde zich bereid de cursus officieel te openen en de burgemeester, de heer Wim Groeneweg, zegde toe om aan het einde van de cursus de certificaten uit te reiken. Ook dat was een meerwaarde voor de cursus.

In eerste instantie hadden wij geen idee over het aantal cursisten dat zich zou aanmelden. Wij rekenden op ongeveer veertig personen. Na het bekend maken van de thema's en de docenten die de lessen zouden gaan verzorgen, liep het storm. Er meldden zich acht en zestig personen aan. We twijfelden nog of er een stop ingevoerd moest worden, maar wij wilden niemand teleurstellen en de burgerzaal was groot genoeg.

Het gebruik van de microfoon gaf helaas wat problemen, waardoor de cursisten achter in de zaal de lessen minder goed konden verstaan. Het bleek lastig voor de docenten de microfoon heen en weer mee te nemen naar het beeldscherm en de plek waar hun tekst lag. Dat was een minpunt en verdient bij een volgende cursus verbetering. Desondanks heeft het bestuur veel positieve reacties gekregen op de organisatie en de inhoud van de cursus.

Op onze vraag of men een vervolg wenste, reageerde het overgrote deel van de cursisten positief.

VERLOOP VAN DE CURSUS:

De eerste les werd verzorgd door Prof. dr. Peter Hendriks, die daarvoor uit Zeeland was gekomen. Hij gaf een helder en interessant college over de ontginningsgeschiedenis van de Alblasserwaard en de VHL.

De tweede les, "Het ontstaan van de stad Vianen in het licht van de stadswording in de Lage Landen", werd verzorgd door de stads- en architectuurhistoricus Dr. Reinhout Rutte. Hij was in 2012 verkozen tot docent van het jaar. Zijn college bleek dan ook een bijzondere en inspirerende ervaring.

De derde les van Prof. dr. Simon Groenveld ging over de Republiek der Verenigde Nederlanden en de semi-(pseudo)-soevereine heerlijkheid Vianen. Het was een college waarbij de feiten naadloos in elkaar overgingen en gaf een helder zicht op die tijd.

De vierde les werd gegeven door drs. Marijke Spliethof. Zij gaf een volledig overzicht over het wel en wee van de familie Van Brederode, het belang van de Brederodes voor de geschiedenis van Nederland en de functie en pracht en praal van hun hofcultuur.

Les vijf: "Religie en religiositeit in het land van Brederode", werd gegeven door drs. Huib Leeuwenberg. Door de vele originele anekdotes uit de archieven, werden vooral de mensen en hetgeen zij geloofden en wat zij daarvoor moesten doen en laten, een levendige realiteit voor de toehoorders.

De zesde les werd gegeven door Prof. dr. Maarten Prak. Hij behandelde de economie in Nederland zodanig, dat wij nooit meer vergeten hoe het poldermodel is ontstaan en hoe uniek dat was en is in de wereld van toen en nu. In verband met de huidige Europese verkiezingen en oorlogsdreigingen werd het gegeven dat de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden, (1588-1795) destijds een federatie vormde en een gezamenlijk leger had actueel in relatie tot het gegeven dat de EU heden ten dage, acht en twintig lidstaten omvat en geen gezamenlijk leger heeft.

De lessen zeven en acht werden verzorgd door de Viaanse architecten de heren Cor Bouwstra en Arie Verlaan en de Viaanse bouwkundige, Piet den Hertog. Zij hadden eveneens positief gereageerd op onze vraag om een les te geven over: de ontwikkeling van de monumentenzorg in Vianen, de architectuur in Vianen en de boerderijen in de Vijfheerenlanden. De heer Bouwstra gaf in zijn college een mooi beeld over de invloeden en achtergronden van de monumentenzorg. Hij plaatste deze in een bredere context en maakte zo duidelijk wat er in vrij korte tijd in Nederland werd bereikt. De architectuur in Vianen werd zeer beeldend en humoristisch toegelicht door de heer Verlaan. Hij liet de cursisten elementen van de plaatselijke architectuur zien, waar menige Vianer normaliter aan voorbij zou zijn gegaan. Het college over de boerderijen in de Vijfheerenlanden, door Piet den Hertog, was verrassend. Men kende de boerderijen wel, maar de uitleg over de speciale kenmerken, functies en de daaruit volgende toegepaste architectuur was voor velen een eyeopener.

De cursisten bleken, gezien de antwoorden op de vragen van het evaluatieformulier, zeer tevreden over het niveau van de colleges. "De cursus krijgt van mij een hoge waardering. De verschillende delen van de geschiedenis over Vianen en over het ontstaan van Nederland vormden samen een mooi geheel", schrijft een van de cursisten.

De cursus werd op 10 mei afgesloten met een stadswandeling door onze ervaren stadsgidsen, Hans Kluit, Froukje Leeuwenberg en Ankie Overgauw.

De weergoden waren ons niet welgezind. Het regende pijpenstelen. Hans Kluit gaf een interessante inleiding in de Grote Kerk. Ondanks het slechte weer, werd het een rondleiding waarvan een ieder dacht: "Dit wil ik nog eens uitgebreid overdoen als de zon schijnt". Na afloop van de stadswandeling vertrok het hele gezelschap naar de burgerzaal, voor de officiële afsluiting van de cursus.

Er waren die laatste zaterdag vijftig cursisten aanwezig.

De heer Groeneweg besloot heel loyaal om aan een ieder persoonlijk het certificaat, smaakvol ontworpen door Hans Kluit, uit te reiken. De buttons met de indicatie Vianoloog, eveneens ontworpen door Hans Kluit, werden de cursisten door de bestuursleden Tonny Joore en Josien de Jonge en het redactielid Froukje Leeuwenberg, met plezier opgespeld.

Vanaf deze plek dankt het bestuur de gemeente Vianen voor het gebruik van de burgerzaal, alle docenten voor hun inspirerende colleges en alle dames die ervoor gezorgd hebben, dat er in de pauze op een rustige en effectieve wijze koffie en thee gedronken kon worden.

PS

Meerdere docenten hebben het verslag van hun college aan de vereniging ter beschikking gesteld. Onze secretaris Jos Smit heeft enkele verslagen voorzien van extra afbeeldingen en gezorgd voor de verzending ervan. Het bestuur zal zich ervoor inzetten het aantal verslagen compleet te krijgen, maar kan daarvoor niet instaan.